

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดบริการ
สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น
ของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการการจัดบริการสุขภาพใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยการสุ่ม
ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 210 คน โดยแบ่งเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 70 คน
โรงเรียนขนาดกลาง 70 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 70 คน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 210 คน ได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.62 แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว
(One Way Analysis of Variance) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที
เอส เอส เอกซ์ (SPSSX) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชากร พบว่าครูที่รับผิดชอบงาน
อนามัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.52
และมีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไปร้อยละ 82.07 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
ร้อยละ 81.52 ส่วนใหญ่ศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สุขศึกษาและพลศึกษา ได้แก่ ภาษาไทย
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ร้อยละ 74.46 และ

ศึกษาวิชาเอกศึกษามีร้อยละ 12.50 ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 90.22 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี นอกจากนี้ยังมีครูร้อยละ 38.04 ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน และยังพบว่าครูร้อยละ 80.98 ทำหน้าที่สอนประจำวิชาและรับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนด้วย แต่มีครูเพียงร้อยละ 3.80 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูอนามัยโรงเรียนเพียงอย่างเดียว

1.2 สภาพการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโรงเรียนได้จัดให้มีบริการด้านการตรวจสุขภาพนักเรียน และด้านการปฐมพยาบาล และรักษาพยาบาลได้ครบทุกโรงเรียน คือ ร้อยละ 100.00 แต่ยังมีโรงเรียนร้อยละ 7.58 ไม่ได้จัดบริการทดสอบสายตาและการได้ยิน และไม่จัดบริการส่งเสริมสุขภาพจิต และส่งเสริมสุขภาพบุคลากรอีกร้อยละ 5.98

2. ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 ปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการทดสอบสายตาและการได้ยิน และด้านการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนั้นส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาปัญหาการจัดบริการสุขภาพเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากคือ ครูประจำชั้นไม่ได้ทดสอบการได้ยิน และขาดความรู้และทักษะในการทดสอบการได้ยิน

2.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการจัดบริการสุขภาพทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความต้องการและการเปรียบเทียบความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า

3.1.1 ด้านการบริหารงานบริการสุขภาพในโรงเรียน ครูต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับที่ 1 และให้มีการจัดโครงการสุขภาพหรือโครงการอนามัยโรงเรียน และให้มีการวางแผนการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนรองลงมาตามลำดับ

3.1.2 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ครูต้องการให้มียาและเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล และรักษาพยาบาลเป็นอันดับที่ 1 ให้มีงบประมาณในการจัดบริการสุขภาพอย่างเพียงพอ และให้มีอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับห้องพยาบาลอย่างเพียงพอ รองลงมาตามลำดับ

3.1.3 ด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน ครูต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นอันดับที่ 1 ให้นักเรียนได้รับการตรวจจากพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และให้ครูประจำชั้นตรวจสุขภาพนักเรียนก่อนเข้าห้องเรียน รองลงมาตามลำดับ

3.2 การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการบริหารงานบริการสุขภาพและด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพ ส่วนด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกันดังนี้คือ

3.2.1 ด้านการบริหารงานบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับที่ 1 และต้องการให้มีการวางแผนการจัดบริการสุขภาพ และให้มีโครงการสุขภาพหรือโครงการอนามัยในโรงเรียนรองลงมาตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลาง ต้องการให้มีโครงการสุขภาพหรือโครงการอนามัยในโรงเรียนเป็นอันดับที่ 1 นอกจากนี้ยังต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน และให้มีการวางแผนการจัดบริการสุขภาพ รองลงมาตามลำดับ

โรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการให้มีการวางแผนการจัดบริการสุขภาพ
ในโรงเรียนเป็นอันดับที่ 1 ต้องการให้มีโครงการสุขภาพหรือโครงการอนามัยในโรงเรียน
และให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนรองลงมาตามลำดับ

3.2.2 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสุขภาพ
พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการให้มียา
และเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลอย่างเพียงพอเป็นอันดับที่ 1 เหมือนกันหมด
และต้องการให้มีงบประมาณสำหรับจัดบริการสุขภาพอย่างเพียงพอเป็นความต้องการอันดับที่ 2
รองลงมาเหมือนกัน ส่วนความต้องการอันดับที่ 3 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการให้มีบัตร
บันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียนทุกคน แต่โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก
ต้องการให้มีอุปกรณ์และเครื่องใช้ในการจัดบริการสุขภาพอย่างเพียงพอเป็นอันดับที่ 3
เหมือนกัน

3.2.3 ด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า
โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการให้นักเรียนได้
รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นอันดับที่ 1 เหมือนกัน และต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจ
สุขภาพจากพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นอันดับที่ 2 รองลงมาเหมือนกัน แต่โรงเรียน
ขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการให้ครูประจำชั้นตรวจสุขภาพนักเรียนทุกเข้าก่อน
เข้าห้องเรียนเป็นอันดับที่ 3 และโรงเรียนขนาดกลาง ต้องการให้นักเรียนได้รับการ
ปฐมพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยเป็นอันดับที่ 3 เช่นเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาด้านการทดสอบสายตาและการได้ยิน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
ในเรื่อง ครูประจำชั้นไม่ได้ทดสอบการได้ยิน เนื่องจากขาดความรู้และทักษะในการทดสอบ
การได้ยิน ซึ่งการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ บุญขึ้น เดชะกัมพูช (2519 : 76)
ทิพา จันทรคามิ (2521 : 118) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ทดสอบการ
ได้ยิน และ สมคิด รักษาสัตย์ และคณะ (2526 : 59) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาใน
กรุงเทพมหานครจัดบริการตรวจสายตาและการได้ยินน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การให้บริการ

สุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยทั่วไปนั้น อยู่ในความรับผิดชอบของงานอนามัยโรงเรียน กองส่งเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีพยาบาลอนามัยโรงเรียน จากศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มาให้บริการตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำอยู่แล้ว ดังนั้นครูประจำชั้นซึ่งมีภาระหน้าที่รับผิดชอบทั้งในด้านการสอนและงานพิเศษต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบกับขาดความรู้ และประสบการณ์ในการทดสอบการได้ยิน และนอกจากนี้อาจเห็นว่าเป็นงานที่ซ้ำกับพยาบาลอนามัยโรงเรียน จึงทำให้ครูประจำชั้นไม่ได้ทดสอบการได้ยินของนักเรียน

2. การเปรียบเทียบปัญหาการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่าโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีปัญหาการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 3 ขนาดนั้น อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสำนักการศึกษาเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการบริการการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ดังนั้นโรงเรียนทุกขนาดจึงได้จัดการสุขภาพในโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบแบบแผนของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในลักษณะเดียวกัน และโรงเรียนยังได้รับบริการจากสำนักอนามัยและสำนักการแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการสุขภาพโดยครอบคลุมโรงเรียนทุกขนาด นอกจากนี้ยังมีพยาบาลอนามัยโรงเรียน จากศูนย์บริการสาธารณสุข ของสำนักอนามัยรับผิดชอบในการให้บริการสุขภาพทุกโรงเรียนในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้โรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีปัญหาในการจัดการสุขภาพในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการในการจัดการสุขภาพในโรงเรียน

3.1 ด้านการบริหารงานบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมงานอนามัยโรงเรียนต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนอันดับแรก แสดงว่าครูส่วนใหญ่มองเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการมีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนระดับประถมศึกษานั้น ยังไม่มีอัตราครูอนามัยโรงเรียน หรือครูพยาบาลประจำโรงเรียนโดยเฉพาะ ดังนั้นทางโรงเรียนจึงมอบหมาย

ให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนทำหน้าที่จัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งจากข้อมูลทั่วไปพบว่า ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนร้อยละ 80.98 ต้องปฏิบัติหน้าที่สอนนักเรียนด้วย จึงมีเวลาไม่เพียงพอที่จะจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้านได้ดีเท่าที่ควร และนอกจากนี้ การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนนั้น เป็นงานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่น เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจึงต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉพาะเป็นอันดับแรกมากกว่าเรื่องอื่น ๆ

3.2 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดบริการสุขภาพ พบว่าครูต้องการให้มียาและเวชภัณฑ์สำหรับใช้ปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมคิด รักษาสัตย์ และคณะ (2526 : 57) ที่พบว่า การจัดบริการอนามัยของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในเรื่อง การจัดเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลอยู่ในระดับที่ควรแก้ไข ทั้งนี้เพราะยาและเวชภัณฑ์เป็นปัจจัยสำคัญในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาล เมื่อนักเรียนเกิดการเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ หรือเจ็บป่วยอย่างกระทันหันขึ้นในโรงเรียนแล้ว ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจะต้องดูแลและรับผิดชอบต่อการเจ็บป่วยของนักเรียนที่เกิดขึ้นนั้น โดยให้บริการปฐมพยาบาล และรักษาพยาบาลเท่าที่จำเป็นแก่นักเรียนก่อน และนอกจากนี้ คณะอนุกรรมการสุขภาพศึกษาในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คณะอนุกรรมการสุขภาพศึกษาในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2525 : 8-9) ได้กำหนดว่า ห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลของโรงเรียนจะต้องจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็น ตลอดจนยาตำราหลวง หรือยาสามัญประจำบ้าน เพื่อใช้ในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลแก่นักเรียน ดังนั้นครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนจึงต้องการให้มียาและเวชภัณฑ์สำหรับใช้ในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาล เป็นอันดับแรก

3.3 ด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองซึ่งมีสถานบริการสาธารณสุขและมีบุคลากรทางการแพทย์มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ ดังจะเห็นได้จากสถิติสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุขในปี 2527 พบว่า อัตราส่วนของประชากรต่อแพทย์โดยเฉลี่ยทั้งประเทศ มีประชากร 6,245 คนต่อแพทย์ 1 คน และจังหวัด



อื่น มีประชากรเฉลี่ย 10,740 คน ต่อแพทย์ 1 คน แต่ในกรุงเทพมหานคร มีประชากรเฉลี่ย 1,512 คนต่อแพทย์ 1 คน (กองสถิติสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 2527 : 44) นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมีแพทย์ของสำนักอนามัย และสำนักงานการแพทย์ ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอีกด้วย ซึ่งในปี 2529 มีจำนวนแพทย์ 469 คน (สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร 2528 : 24, 28) นอกจากนี้ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่มีครูที่ดำรงตำแหน่งครูอนามัยโรงเรียนหรือครูพยาบาลประจำโรงเรียนโดยเฉพาะ และครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนยังต้องทำหน้าที่สอนนักเรียนด้วย จึงทำให้ครูที่รับผิดชอบอนามัยโรงเรียนต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจจากแพทย์เป็นอันดับแรก

4. การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

4.1 ความต้องการในด้านการบริหารงานบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการให้มีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนมากตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป และโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนเพียง 1 คน แต่กิจกรรมการบริหารสุขภาพนั้นมีหลายด้านด้วยกัน จึงไม่สามารถจัดบริการสุขภาพให้ครบทุกด้านและทั่วถึง แต่ถ้ามีคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนมาร่วมรับผิดชอบด้วยแล้วก็จะทำให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดบริการสุขภาพให้แก่ นักเรียนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานร่วมกันหลายฝ่ายจึงจะสำเร็จลงได้ จึงทำให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับแรก

ส่วนโรงเรียนขนาดกลางนั้น มีความต้องการให้มีโครงการสุขภาพหรือโครงการอนามัยโรงเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน ถ้าหากโรงเรียนมีโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่แน่นอน ก็จะช่วยเป็นแนวทางให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนสามารถจัดดำเนินการบริหารสุขภาพในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้ผลดี จึงทำให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนต้องการให้มี

โครงการสุขภาพในโรงเรียนหรือโครงการอนามัยโรงเรียนเป็นอันดับแรก

นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการให้มีการวางแผนในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 400 คนลงมา ถ้าโรงเรียนได้วางแผนการจัดบริการสุขภาพไว้อย่างแน่นอนแล้ว ก็จะเป็นแนวทางให้ครูที่รับผิดชอบของงานอนามัยโรงเรียนสามารถจัดดำเนินงานบริการสุขภาพได้ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งยังช่วยให้ครูปฏิบัติงานบริการสุขภาพได้ง่ายขึ้น และได้ผลดี จึงทำให้ครูที่รับผิดชอบของงานอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กต้องการให้วางแผนการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอันดับแรก

4.2 ความต้องการด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ต้องการให้มียาและเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล และรักษาพยาบาลอย่างเพียงพอเป็นอันดับแรกเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะว่า ยาและเวชภัณฑ์เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทุกโรงเรียนต้องใช้สำหรับการปฐมพยาบาล และรักษาพยาบาลเมื่อนักเรียนเกิดการเจ็บป่วยขึ้นหรือได้รับอุบัติเหตุอย่างกะทันหัน และนอกจากนี้ตามมาตรฐานขั้นต่ำของการจัดบริการสุขภาพในสถานศึกษา (คณะอนุกรรมการสุขภาพศึกษาในคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2525 : 8-9) ได้กำหนดว่าห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลของโรงเรียนจะต้องจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็น ตลอดจนตำราหลวงหรือยาสามัญประจำบ้าน เพื่อใช้ในการปฐมพยาบาลแก่นักเรียน ดังนั้นครูจึงต้องการให้มียาและเครื่องใช้ในการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลอย่างเพียงพอมากกว่าเรื่องอื่น ๆ เหมือนกัน

4.3 ความต้องการด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน พบว่าโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีความต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นอันดับแรกเหมือนกัน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในเขตเมือง และเป็นแหล่งที่มีแพทย์และสถานบริการสาธารณสุขมากกว่าที่อื่น ๆ ประกอบกับโรงเรียนยังไม่มีอัตราครูอนามัยโรงเรียน หรือครูพยาบาลประจำโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการดูแลและตรวจสุขภาพทั่วไปแก่นักเรียนโดยเฉพาะ จึงทำให้ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ต้องการให้นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์เป็นอันดับแรกเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรจัดให้มีการอบรมครูประจำชั้นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบคุณภาพนักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพ โดยเฉพาะด้านการทดสอบการได้ยิน เพื่อให้ครูสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนที่ยังไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนซึ่งมีร้อยละ 38.04 ให้ได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในการจัดดำเนินงานบริการสุขภาพในโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีคณะกรรมการสุขภาพชั้นในโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันวางแผนและจัดทำโครงการบริการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการสุขภาพอาจประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ ครูในโรงเรียน ครูอนามัย หรือครูพยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
4. ผู้บริการโรงเรียนควรประชุมชี้แจงให้ครูและผู้ปกครองในโรงเรียนทราบเกี่ยวกับแนวทางการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนแต่ละปี โดยเริ่มต้นปีการศึกษา เพื่อให้ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนได้จัดดำเนินงานบริการสุขภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ
5. โรงเรียนควรจัดให้มียาและเวชภัณฑ์ สำหรับการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาลไว้ประจำห้องพยาบาลอย่างเพียงพอ โดยจัดงบประมาณสำหรับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของครูที่รับผิดชอบงานอนามัยในโรงเรียน
6. โรงเรียนควรประสานงานกับพยาบาลอนามัยโรงเรียนหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการตรวจสุขภาพนักเรียน โดยครูเป็นผู้ให้การตรวจสุขภาพแก่นักเรียนอย่างคร่าว ๆ เพื่อค้นหาและแยกนักเรียนที่เจ็บป่วย หรือมีปัญหาทางสุขภาพออกจากนักเรียนดี แล้วส่งต่อไปแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ของศูนย์บริการสาธารณสุขทำการตรวจและศึกษาพยาบาลอย่างถูกต้องต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสำรวจสภาพการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนโดยการสังเกตควบคู่กับแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนอีกด้วย เพื่อให้ได้สภาพที่แท้จริงในการให้บริการสุขภาพในโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนจากผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในการให้บริการสุขภาพในโรงเรียนต่อไป

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการให้บริการสุขภาพของโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดการศึกษาเอกชน